

גבעות

גבעת חיים מאוחד

סובות תשס"ג

עלון פנימי ט"ג/2 תשס"ג 19 בספטמבר 2002

אנו משתתפים בצער
 עם אלי חן
 במות עליו אחותו זהבה
 תנחומים למשפחה

גבעתון - עלון קיבוץ גבעת חיים מאוחד
 עריכה - דינה רמגי
 הגהה - רותי לירז

דו"ח קהילה ?

צפוי שבדף זה, של הגבעתון, יתפרסם דו"ח משיבות הנהלת הקהילה. הפעם, לא נחסר דו"ח לפרסום. לתפיסתי, פרסום ישיבות ההנהלה, וכן דיווח מנושאים שעל סדר היום הם מחובותיו של ממלא תפקיד ציבורי.

בשנתיים שאני עורכת את העלון, עשיתי כל מאמץ לקבל דיווחים מפעילות הנהלת הקהילה, כמו-גם מפעילויות אחרות ולפרסמם בגבעתון, רצוי במועד, אך ברוב המקרים, גם אם היה פרסום, הוא היה דל ונעשה באיחור רב. דו"חות המתפרסמים באיחור מחסיאים את מסרתם. דו"חות המתפרסמים באופן חלקי מאבדים את אמון הציבור.

זאת ועוד: לתהליכים ולתמורות שעובר המקום הזה אין כמעט כל ביסוס בעלון הקיבוץ. בעניין זה שונה מאוד הגבעתון מעלוני קיבוצים אחרים. פעמים רבות אומרים לי חברים שברצונם לכתוב ולהתבסא - אך מיד באה ההסתייגות ובעקבותיה האמירה: "למה לי להסתבך", "זה ממילא לא יעזור", "לא רוצה למשוך אש". התוצאה: אין תגובות, אין דעת קהל - לסוב ולרע - ואין דו-שיח. הדבר הפך כבר לסגנון חיים, לסבע שני של היישוב, והוא ככל הנראה תוצאה של התנהגות ציבורית ארוכת שנים.

ייתכן שהצלחתי לקיים מסגרת סכנית וארגונית לשיח ציבורי, אך לא עלה בידי לקיים במה - ועל כך אני לוקחת את האחריות.

בכל מקרה, חשוב לחדד חושים, להתבונן, להגיב - ולקיים דיאלוג.

דינה רמג' - עורכת

בית חרושת "גת" - 60 השנים הראשונות

סיפורו של גת מתחיל ב-1940.

המשק החקלאי אינו מפותח עדיין והכנסותיו מועטות. רבים מהחברים עובדים בעבודות חוץ, בעיקר בפרדסים ובבניין.

הדאגה למקומות עבודה קבועים מדריכה מנוחה. מחדש עולה הדיון בדבר הקמת מפעל תעשייתי שיהווה מקור תעסוקה ופרנסה. החיפושים מופנים לפעילות תעשייתית הקשורה לעיבוד תוצרת חקלאית. הרעיון מהלך בקרב החברים זה זמן רב אולם עתה נדמה כי נוצרה שעת כושר.

הימים ימי מלחמת העולם השנייה. הצבא הגרמני מטיל מצור ימי ומנתק את צינורות האספקה ליחידות צבאות הברית במזרח התיכון. הצבא הבריטי חייב כעת להסתייע במקורות אספקה מקומיים של מוצרי מזון. זו ההזדמנות לה חיינו.

הוחלט איפוא לגשת להקמת מפעל תעשייה לשימורי ירקות ופרי הדר.

בקיץ 1941 הועמד המבנה הראשון, ולעת חג האסיף באותה שנה, תש"ב, הוצעו לשוק ביכורי המוצרים: ריבות ורסקים של עגבניות ותפוחי עץ.

עם ראשית העבודה - האכזבה הראשונה: השוק העיקרי, הצבא, נעול בפני ספקים חדשים. במשך כל שנת 1942 מטלטלים החברים בין תקווה לייאוש, השקעות עצומות עלולות לרדת לטמיון. נעשית פנייה למזכירות התנועה וזו כופה על המפעלים "אשד" (אשדות יעקב) ו"רימון" (גבעת ברנר) להתחלק עם גת בהזמנות בהן זכו על-ידי שיתופה כקבלן משנה.

והנה נפתח סדק. ה"נאפי" (השקם הבריטי) מפרסם מכרז ענק לייצור 10 מיליון בקבוקי סירופ ממותק. ניגשים למכרז ובינואר 1943 מתבשרים על זכייה בנתח של 775,000 בקבוקים. במקביל לכך מתקבלת בארץ הזמנה לייצר תרכיזי הדרים עבור רשות ההזנה באנגליה. הוחלט לרכוש מיד מרכז (מערכת שמאיידת את המים והמיץ ויוצרת מיץ מרוכז) ולהשתתף גם בייצורם של התרכיזים. חודשים ספורים לאחר-מכן מגיעה ההזמנה הראשונה מן הצבא - 600 טון ריבה. הזמנות אלה פורצות את טבעת

הבידוד. מכאן ועד סוף המלחמה עובד המפעל בתפוקה גדלה והולכת, ובשנת 1945 הוא מספק כבר 28% מסך ימי העבודה בתמורה של הקיבוץ ו-59% מסך ההכנסות.

עם סיומה של מלחמת העולם השנייה חוזר הצבא הבריטי לביתו והמפעל שוב עומד על פי שוקת שבורה. עידן הגננת מסתיים. כעת גת צריך ללמוד לגדול בעצמו. עתידו מותנה בכושרו לחדור לשוקי חו"ל, לאתר ביקושים, לפתח מוצרים ולספקם במחירים תחרותיים. נדרשות השקעות גדולות בציד, במבנים ובאמצעים שיאפשרו ייצור בהיקף גדול ויעיל.

בשנתיים הבאות מחדש המפעל את פניו. החל מעונת 1948 ניתן להתייחס לגת כאל מפעל מודרני, מתחדש ומתעדכן כל העת, ערוך למפגש המרתק עם שוקי חו"ל.

כעת צפות בעיות שמאפיינות מפעל המבוסס על עיבוד עונתי של תוצרת חקלאית. החמורה שבהן - חוסר איזון בלוח העבודה: 120 עובדים ביממה בחודשים ינואר - אפריל; 25 עובדים בחודשים מאי - יולי והפסקת ייצור בחודשים אוגוסט - דצמבר.

הפתרון שמסתמן: עיבוד מוצרים חקלאיים נוספים, ובהיקף רחב. ואומנם, מדיניות זו מנחה את המפעל בשנות ה-50 וה-60. בשנים אלה מתרחב מאוד מערך הייצור. מגוון המוצרים של גת כולל כעת את כל סוגי הירקות והפירות הניתנים לעיבוד תעשייתי, וכן קו מוצרים מושלם של משקאות קלים, ממותקים ומוגזים.

ב-1959 נוספת הבוטניה וב-1962 מופעל מכון הקירור לייצור ירקות ותרכיזי מיץ קפואים. ההתרחבות מביאה עמה בעיות מסוג שונה. לוח העבודה מתפרס אומנם על פני השנה כולה, אך הוא מתוח מדי. שיפעת סוגי הפירות והירקות הנקלטים לתוך המפעל וכן מגוון המוצרים המיוצרים, תוך העסקתם של מאות עובדים מדי יום מטביעים חותם על הנעשה.

אין ספק - המפעל מתפתח בכיוון בלתי רצוי. הניהול השוטף הופך להיות מסובך וקשה; המכירות לייצוא אינן מתפתחות כמתוכנן והיקף העבודה השכירה תופח מאוד. במפעל נוצרת תחושה של אובדן שליטה בנעשה;

בקיבוצים נוצרת תחושת ניכור כלפי "המפעל שיש לו קיבוץ". מתבקשת תפיסה כוללת, חדשה ואמיצה ביחס למטרות המפעל וליעדיו.

מסתמנים קווי מדיניות חדשים ביחס לשלושת המרכיבים המרכזיים של הפעילות: מוצרי פרי ההדר יהוו את ליבת הפעילות בתחום הייצור; הייצוא יהווה את היעד המרכזי בתחום השיווק וגידול שיעור העבודה העצמית יהווה את היעד המרכזי בתחום כוח האדם. המדיניות החדשה מתגבשת תוך כדי מאבקים פנימיים קשים. ביצועה מחייב נטישת מוצרים שהיו מזוהים עם גת, כאלה שטופחו עשרות שנים והביאו לו מוניטין רב. קיימת גם חרדה שמהלך שיבסס את המפעל על תחום אחד בלבד, יביא תוצאות כלכליות לא רצויות, בשונה מגישת "המשק המערב" שהיתה נקוטה לשם פיזור סיכונים.

אולם הדעת נחושה. ענפים שלמים נגדעים בעקביות ובהתמדה, שלב אחר שלב. מחלקות נסגרות ומוצרים נעלמים בזה אחר זה: הפירות שעובדנו (מלונים, תאנים, ענבים, גויבות, משמשים, שזיפים ותפוחי-עץ), הירקות (תירס, אפונה, עגבניות, גזר, פלפלים, מלפפונים, כרוב, במיה, גמבות ושעועית לבנה, ירוקה וצהובה), הריבות, הזיתים, פלחי האשכוליות, טחינה, שומשום ומשקאות קלים מוגזים. עד שנת 1980 הושלם המהלך.

לא עובר זמן רב והעץ שנגזם בצורה כה חריפה מעלה צמיחה חדשה, רעננה ומוריקה. מעתה, עיקר הידע, הניסיון, המאמץ הניהולי והשיווקי וההון המושקע מרוכזים בעיבוד פרי ההדר ומוצריו והשלמת קו המוצרים באמצעות ייבוא סוגי פרי, טרופיים בעיקר, שאינם גדלים בישראל. ציוד חדיש נקלט בהצלחה בכל רמות הייצור: בעיבוד הפרי לחומר גלם, בהכנת החומר למוצר סופי, במילוי ואריזת המוצרים, אחסון ושינוע. טכנולוגיות הטיפול בפרי מעמיקות ומעלות למקסימום את ניצולת הפרי. מגוון השימושים המתרחב במוצרי ההדרים נתפר לכל מטרה ויוצר הזדמנויות שיווקיות חדשות. עונת 91-1990 הינה עד כה שנת השיא בפעילות גת: קליטה ועיבוד 180,000 טון פרי הדר טרי וייצוא בהיקף שמעל ל-60 מיליון דולר.

בשנים אלה גת הוא היצואן הגדול בישראל בתעשיית פרי ההדר, ומזה כ-15 שנים הוא היצואן המוביל בתעשייה הקיבוצית.

בעשור שנות ה-90 חלה נסיגה חריפה בתחום הייצוא, עקב שינויים תקיניים במוצרי הדרים המיובאים לאירופה המערבית - שוק היעד העיקרי שלנו. גת פועל לחדור לארצות אירופה המזרחית ומזרח אסיה. אתר ייצור מוקם ברומניה בשותפות עם "פפסי קולה".

בד בבד מתרחבת מאוד הפעילות בשוק המקומי. מותג "פריגת", שהחל כשם משפחה לסדרת התרכיזים הקפואים, נפרש כמטרייה על כלל מוצרי גת והופך לנכס שיווקי מרכזי, המשמש אבן פינה לפעילות בישראל.

רכישת מחשב חדש ב-1994 יוצרת זרוע שליטה מהירת תגובה, עדכנית ואמינה.

שנות ה-90 רואות גם שינוי הדרגתי במבנה הניהולי של גת. ממזכירות תפעולית במבנה היררכי שווה לכל חבריה, להנהלה בראשות שני מנכ"לים משותפים, ובהמשך להנהלה מקצועית, שבראשה מנכ"ל יחיד ומעליה דירקטוריון.

ב-1995 הוקם במפעל מהלך מסחרי עם מבשלות בירה ישראל (בקיבור - מב"י או קרלסברג) לפיו משקאות המפותחים בגת ונושאים את המותג "פריגת" ימולאו באתר הייצור של מב"י באשקלון ויופצו בשוק באמצעות מערך ההפצה של חברת קוקה-קולה. בשנת 2001 מבשיל המהלך לחיבור אסטרטגי, שתוצאתו רכישת מניות של גת על-ידי מב"י, וכניסתה לגת כשותף לצד שני קיבוצי גבעת חיים.

מהלך אסטרטגי נוסף מתבקש מתופעת צמצום פרדסי ההדרים בישראל: גת מקים בספרד מפעל חדיש לקליטה ולעיבוד פרי הדר, בשותפות עם בעל מטעים מקומי.

יובל שנת ה-60 פוגש את גת על רקע של גידול בייצוא, התבססות מבטיחה בשוק הישראלי וגידול ברווחיות.

בית חרשות גת הוא מקור לברכה ולגאווה לעובדי המפעל ולמנהליו - ולקיבוצי גבעת חיים.

נאחל לעצמנו כי כזה יהיה גם בעתיד.

נדב דרך

בית חרושת גת - אבני דרך

פברואר 1940
נבחרה ועדה לטיפול בהקמת מפעל תעשייתי בקיבוץ.

דצמבר 1940
מזכירות התנועה מאשרת הקמת מפעל שימורים שלישי בנוסף ל"אשד" ו"רימון", ומחליטה שיוקם בגבעת חיים. האסיפה מאשרת להשקיע 5,000 לא"י בהקמת המפעל.

ינואר 1943

הזמנה ראשונה מהצבא: 775,000 בקבוקי סירופ בסכום של 55,000 לא"י. נדרשים 7,000 ימי עבודה לביצוע ההזמנה.

מאי 1941
באסיפה הוחלט כי בית החרושת לשימורים ייקרא "גת".

יוני 1943

הצבא מזמין 600 טון ריבה להספקה שוטפת עד סוף השנה.

יולי 1941
המבנה הראשון הוקם. מרכיבים את המכונות, שרובן ייוצרו במסגריה של הקיבוץ.

פברואר 1944

אושר לקיבוץ קו טלפון עצמאי (נפרד מעין החורש) וקו פנימי מיוחד לגת.

יולי 1944

הסכם שותפות לשיווק ורכש בין גת, "אשד" ו"רימון".

ספטמבר 1941
התוצרת הראשונה יוצאת לשוק: ריבות, רסק עגבניות ותפוחי עץ.

ינואר 1946

ההזמנות מהצבא נפסקו. הוחלט להשקיע 30,000 לא"י בחידוש המפעל, תוך הימנעות מהכנסת שותף פרטי.

ינואר 1942

מזכירות התנועה מחליטה כי על "אשד" ו"רימון" למסור לגת את הכנת הפולפה לריבות שהן מייצרות עבור הצבא (הבריטי).

ינואר 1947

מערכת סחיטה מכנית, פיתוח מקורי של גת, מחליפה את המסחטה הידנית ומפחיתה את מספר העובדים בקו מ-14 ל-3.

אפריל 1942

משפט בגלל אי-נקיטת אמצעים נגד יתושי מלריה.

ינואר 1949

מתקבלת לעבודה קבוצת עולים ראשונה, מושב אמץ.

נובמבר 1942

סיכום העונה הראשונה לקיומה של גת: כל התוצרת לשוק - מלפפונים ושימורי ירקות נמכרה; ההזמנה לפולפה סופקה; הושקעו

מאי 1952

פילוג בקיבוץ. מושג הסדר לתפעול משותף של גת.

ינואר 1953

נרכש הרכב הקטן הראשון, טנדר יד שנייה.
נקבעו מורשי נהיגה: אורי פולק, יוסף כרמון
ואורי ורטהיימר.

פברואר 1953

גת משאילה לגן שמואל חבר לייצור תרכיז
מיצים במפעלים.

דצמבר 1955

נבנתה מערכת להפרדת פלחי אשכוליות.
הוחל בגיוסי חברות.

יוני 1957

הוחל בייצור גרעיני תירס מתוק בקופסאות
שימורים.

אוקטובר 1957

הותקן שעון נוכחות בכניסה למפעל. חברים
רבים מסרבים להחתיים כרטיסי עבודה
ומוזהרים כי יפוטרו מעבודתם.

יוני 1958

שרת המסחר, גולדה מאיר מאשרת לגת את
השימוש בסימן המסחרי "JAFFA CHAMPION".

אוגוסט 1958

לכל עובד אושרה הקצבה של ספל קפה אחד
ליום.

מאי 1959

בנוכחות השר פנחס ספיר נחנך מפעל
הבוטניה.

פברואר 1962

הקמת המחלקה למיצים ולירקות קפואים.

דצמבר 1962

ההכנסות מייצוא ב-1962 עולות, לראשונה
על 1,000,000 דולר.

ספטמבר 1967

מטען של 10 ק"ג חומר נפץ התפוצץ בחדר
המדרגות במחלקת ההדרים. המחבלים,
מארגון פתח נתפסו כעבור שבוע.

מאי 1972

גת זוכה בפרס היצואן המצטיין לשנת 1971
(3.6 מיליון דולר)

ינואר 1975

נרכש מאייד (קונצנטרטור) חדיש מדגם
"גולף" לריכוז מיצים.

אפריל 1976

הקמת מפעל הפלסטיק לקופסאות 6oz
לתרכיזים קפואים.

מרץ 1977

נולד הלוגו "פריגת".

אוקטובר 1979

תקרת מבנה חדש של בית קירור קרסה
וקברה 5 פועלים.

מרץ 1982

הקמת קו למילוי אספטי של תרכיזים
בשקים (אלה הכסופים).

אוקטובר 1987

הקמת קו למילוי אספטי של מיצים
בקרטוניות (PKL).

מרץ 1995

הקמת מחלקת הסחופים: מיצים מצוננים
מסחיטה טרייה.

אפריל 1995

מילוי ואריות משקה קל פריגת במפעל מב"י
באשקלון.

מרץ 2001

מב"י נכנסת כשותף במפעל "גת גבעת
חיים".

כפס: 04 636 8892 (משרד ראשי)
כפס: 04 636 8890 (משרד שיווק)
כפס: 04 636 8827 (מסלוליים)

גת גבעת חיים 18100
טל: 04 636 8811
www.prigat.co.il

גת גבעת חיים
אגודה שיתופית לשימורי
תוצרת חקלאית בע"מ

גת גבעת חיים בן 60

לפני ימים אחדים חגג גת את יום הולדתו ה-60 בפארק המים בשפיים, בהשתתפות גדולה ובהתרוממות רוח. השתתפו שני קיבוצי גבעת חיים, עובדי גת בהווה ובעבר, ספקים ונותני שירותים לגת, וכן נציגים של החברות מחו"ל ומחברות הבת שלנו. נערך הפנינג גדול ומסיבה יפה וכאן המקום לחודות ליהודה קליין שאירגן את האירוע.

גת הצליח לאורך השנים לשרוד ולשגשג למרות המשבר העמוק בענף ההדרים בארץ. ב-15 השנים האחרונות נסגרו רוב המפעלים לעיבוד פרי הדר – "פרדס", "רימון", "פרי העמק", "ייכין", "זן לכל", "פרי זה ועוד... למעשה, נשארו 3 מפעלים: "גניר", "גן שמואל", ו"גת גבעת חיים".

גת השכיל לפתח שוק מקומי חזק, ייצוא ושת"פים (שיתופי פעולה עם חברות בחו"ל). ביזור הפעילות הוא סוד ההצלחה של גת. בארץ פיתחנו את מותג המיצים המוביל והגדול בארץ – מותג "פריגת". נכנסנו עם המותג לכל הקטגוריות הקיימות במשקאות מפירות, נקטרים ומיצים סחוטים באריזות שונות, מיצים ונקטרים עמידים, משקאות קלים וסירופים. השתלטנו על שוק הקייטרינג באמצעות מכונות המיץ. במקביל פיתחנו את השווקים בחו"ל התמקדנו בתחילה בארצות מערב אירופה ובשנים האחרונות ישנו פיתוח בארצות מזרח אירופה ובמזרח הרחוק. על מנת לעקוף את בעיית חוסר הפרי בארץ הלכנו למיזם של הקמת מפעל הסחיטה עם חברה ספרדית במורסיה בספרד. המפעל הני"ל מעבד וסוחט בעיקר לימון ותפוזים. היקף הסחיטה ועיבוד הפרי דומה בהיקפו לגת - כ-100,000 טון פרי בשנה. ההשקעה בספרד היא השקעה אסטרטגית ארוכת טווח.

כמו כן, פיתחנו שוק של שיתופי פעולה במספר מדינות, כמו רומניה, בולגריה, מקדוניה, קרואטיה, ואוקראינה. בכל המדינות הני"ל יש לנו שותף מקומי, בדרך-כלל גורם חזק בשוק באותה המדינה. המותג הוא "פריגת", אספקת חומרי הגלם באה מגת ישראל או ספרד.

ברומניה, שהיא הפעילות הוותיקה שלנו, אנחנו מותג מוביל.

פעילות נוספת של גת היא בתחום הפיצוחים – הבוטניה. לאחרונה חתמנו הסכם שותפות עם חברת "ליימן-שליסל" והחברה החדשה נקראת "גת מזון". החברה החדשה משלבת מוצרים מלוחים ומוצרים מתוקים והיא בעלת מערכת ההפצה והשיווק. התוצאות העיסוקיות בהחלט מעודדות. זהו כיוון שיכול לתת תנופה מחודשת לבוטניה.

שואלים אותי: ובכל זאת, למה לא רואים המשקים כסף? ובכן, הבעיה המרכזית של גת הייתה ונשארה מבנה ההון שלה והיקף הייצוא.

הסיכום החצי שנתי של 2002 מראה תוצאות יפות עם גידול בהיקף הייצוא וברווחיותו. כמו כן, בשוק המקומי מסתמן גידול יפה, בעיקר הודות לקרטוניות החדשות שהושקו בימים אלה ובהפצה מאד אגרסיבית של קוקה קולה. יחד עם זאת, צריך לזכור שהמפעל פועל בשוק תחרותי לא קל.

ישנן שנים טובות יותר ושנים טובות פחות, אבל היסודות שגת כיום בנויה עליהם – גיוון רחב של מוצרים, גיוון רחב של פעילויות בארץ ובעולם ומערכת הפצה ושותפות עם החברה המרכזית ונותנות לגת בסיס איתן וחזק בהווה, ובסיס טוב להתפתחות בעתיד.

שתהיה לכולנו שנה טובה

וגמר חתימה טובה

בערב שבת י"ד תשרי 20 בספטמבר

ערב חג סוכות

נתכנס כולנו בשעה 20:30
על מרפסת המועדון
למסיבת חג

בתוכנית:

קבלת חג

שירים ישראליים שאהבנו ועדיין אוהבים

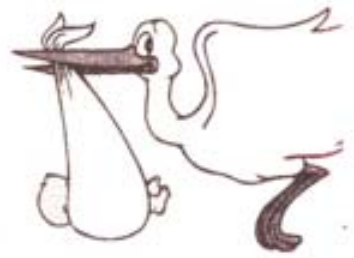
ערב שירה בהנחייתם הרעננה של
עמית ארבל ודגן גוטספורכט

"הפינה המתוקה" - בית קפה של
צעירים עם אוויר ואווירה,
עוגות טריות וטובות - מאפה בית של
החברות, קפה וסימפטיה.

כולם מוזמנים

מגזל טוב
 לערה וסולל אלדר
 לנישואיו של אביגדר עס בחיל טלי
 ברכות למספחה

מגזל טוב
 לנחמה ולגלעד אריאלי
 להולדת הנכדה נעם בתה של ינית
 ברכות לסכתא רבה גמירה
 ולכל המשפחה

מגזל טוב
 לניצה ברדה
 לנישואיו של גיו עס אלה
 ברכות לאלכס
 ולכל המשפחה

מגזל טוב
 לאיזיק ונעמי משי
 להולדת הנכר
 כנס של שולמית ויהודה
 וברכות למספחה

מגזל טוב
 לציפי ובני פני גיל
 לנישואיו של שרון עס וסנה
 ברכות לכל המשפחה

מגזל טוב
 לעמית ונועה ממלוק
 להולדת התאומים איתי ותמר
 ילדיהם של רוני ורני
 ברכות לסכתא רבה נאווה
 ולכל המשפחה

